

Webquests als integrale werkvorm in de Kopklas

Al ruim tien jaar nemen talentvolle allochtone leerlingen met een taalachterstand na de basisschool deel aan de kopklas. De leerlingen krijgen een jaar lang zeer intensief taalonderwijs zodat de overgang naar een havo of vwo voor deze leerlingen mogelijk wordt. Vanaf 2001 startten meer gemeenten een kopklas. Kopklassen zijn nu te vinden in Almere, Delft, Rotterdam en Amsterdam.

Toen de eerste kopklas van start ging is gekozen voor de methode *Klimop* als thematische leidraad in het curriculum. Deze methode biedt thema's waar diverse leeractiviteiten aan kunnen worden gekoppeld. *Klimop* is helaas wat gedateerd. De wereld om ons heen is in de afgelopen 10 jaar snel veranderd. Leerlingen zijn ook veranderd, ze nemen niet alleen kennis op via het geschreven woord vanuit een schoolboek. Kinderen lezen vaak meer dan we denken, maar hun bronnen zijn divers en niet dezelfde als die van 10 jaar geleden.

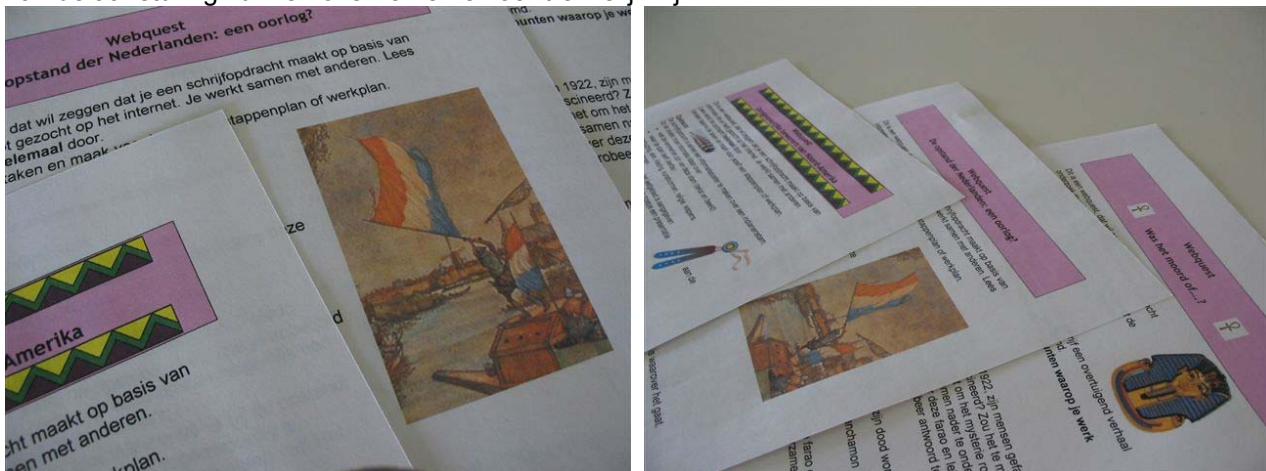
De kopklas in Amsterdam heeft het initiatief genomen om met een bescheiden budget het huidige programma te laten actualiseren. De thema's van de Vlaamse methode *Klimop* blijven uitgangspunt voor de kopklas in Amsterdam om de inhoud van het programma aan te koppelen. Aan de thema's en subthema's zijn voor de algemene en aanvullende leerdoelen video's, webquests en activerende werkvormen toegevoegd.

Reizen en zwerven	Spanning	Gebruiken en gewoonten
Egyptenaren Scheepvaart Indianen Zigeuners Migratie Toerisme Vluchtelingen	Misdaad Verzamelen Avontuur Sport Oorlog Raadsels	Maatschappij Romeinen Eskimo's Graan Engels Multicultureel

De wereld waar leerlingen nu in leven is zichtbaar in de kopklas Amsterdam. De computer en de televisie worden ingezet als kennisbronnen en benut voor onderwijsdoeleinden. Het werken met nieuwe media vraagt echter van zowel leerlingen als docenten complexe vaardigheden die stapsgewijs moeten worden opgebouwd.

Webquests

Het programma in de kopklas heeft tot doel 28 uur per week te besteden aan 'taal', met één docent in één klaslokaal, met leerlingen van 12 jaar en ouder. Een dergelijk programma vraagt om leermiddelen die een deel van de aansturing kunnen overnemen en aantrekkelijk zijn.

Webquests oefenen aantrekkingskracht uit op de leerlingen. Er mag in duo's of viertallen worden gewerkt en het is leuk zoeken op Internet. Enige voorwaarde is dat de taken worden verdeeld en iedereen een evenredige inbreng heeft die zichtbaar wordt in het eindproduct. Webquests roepen ook op tot gewenst leerlinggedrag. Zo worden productieve vaardigheden uitgelokt (schrijven/overleggenen), worden leerlingen geprikkeld zelf leerstof of ideeën te verwoorden en (onbewust) bezig te zijn met het verwerven van nieuwe kennis.

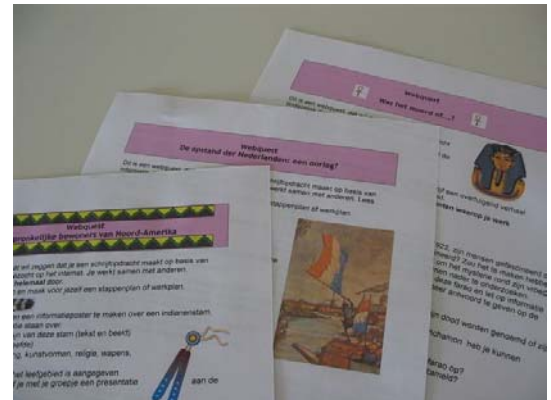
Om te zorgen dat leerlingen daadwerkelijk leren en oefenen met vaardigheden moet worden voorkomen dat ze onnodig veel tijd besteden aan het vinden van de juiste zoektermen. Door in de webquests de URL's te vermelden waarvan de docent zeker weet dat er relevante informatie te vinden is, wordt vermeden dat leerlingen verstrikt raken in een onnoemelijke hoeveelheid hits van zoekmachines als *Google* en *Ilse*.

Om de informatie op de sites te vinden, moeten leerlingen over zowel technische internetvaardigheid als leesvaardigheid beschikken. Ze moeten namelijk snel kunnen beoordelen onder welke navigatieknoppen de juiste informatie te vinden is. Door de informatie van de diverse websites met elkaar te combineren, te bespreken en samen te vatten, kunnen ze conclusies trekken.

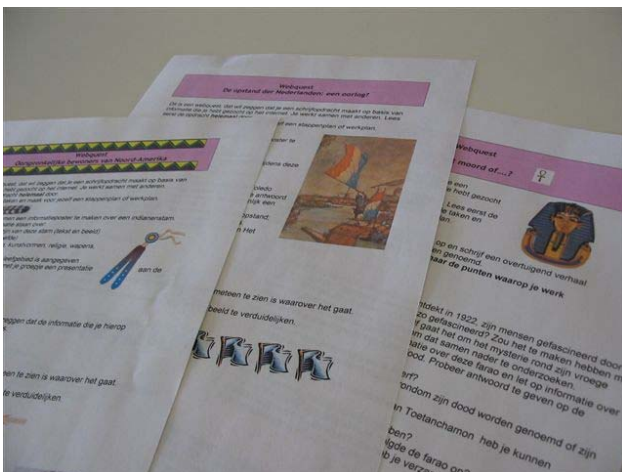
De websites waarop informatie te vinden is, zijn bewust vooraf geselecteerd en aan de leerlingen gegeven. Het is voor leerlingen van twaalf jaar moeilijk om websites te beoordelen. Hoe beoordeel je of informatie op een website betrouwbaar is, of hoe relevant de informatie is? Welke website moet je dus wel aanklikken om naar informatie te zoeken en welke niet. Deze selectievaardigheden worden getraind in het voortgezet onderwijs. Voor de leerling in de kopklas is het belangrijk dat zij snel verschillende leesstrategieën kunnen gebruiken om kennis te kunnen combineren, conclusies te trekken en antwoord te kunnen geven op verschillende vragen.

Zo worden bij webquest vaak de volgende vaardigheden getraind:

- ◆ technische kennis internet (navigeren op een website)
- ◆ globaal en zoekend lezen
- ◆ beoordelen van informatie
- ◆ vergelijken van informatie
- ◆ combineren van informatie
- ◆ samenvatten van informatie
- ◆ conclusies trekken
- ◆ samenwerken
- ◆ overleggen en schrijven

Door in een webquest ook een beoordelingsmodel op te nemen, zien leerlingen van tevoren waarop ze zullen worden beoordeeld. Zo wordt zelfstandigheid en verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces opgebouwd. Bij voorkeur wordt een voorbeeld toegevoegd. Het stimuleert leerlingen vaak het voorbeeld te overtreffen.

Webquests bieden in de kopklas mogelijkheden om aandacht te besteden aan taal en tegelijkertijd de kennis van de wereld te vergroten. Het belangrijkste is dat een webquest de kans biedt om in de kopklas bezig te zijn met verschillende schoolvakken, zonder dat de leerstof uit groep 8 wordt herhaald, of al een voorschot wordt genomen op datgene dat zal worden geleerd op het voortgezet onderwijs.

Marijke Kaatee
www.onderwijsentaaladvies.nl